

Cetatea dacică de la *Arpașu de Sus* (jud. Sibiu)

de Conf. univ. dr. George V Grigore

Chiar dacă au trecut 2000 de ani de când vitejii geto-daci scrutau fruntariile țării lor din cuiburile de vultur fortificate pe care și le ridicaseră pe înălțimile munților, nu trebuie să trecem sub uitare acele vremuri tulburi fără a cerceta modul în care trăiau aceștia și cum vedeau viața de zi cu zi. Una dintre aceste locații fortificate se află în *Arpașu de Sus* (jud. Sibiu). După ce au stat ascunse sub pulberea anilor, urmele strămoșești au început să iasă încet, încet, la iveală. Astfel, în anul 1909, la Arpașu de Sus, arheologul amator clujean Orosz Endre efectuează o periegheză pe dealul „Cetățeaua”, unde descoperă urmele unei întărituri de pământ, bucăți ceramice, urmele unor vetre, fără a-și da seama însă din ce perioadă a antichității puteau proveni acestea. Kurt Horedt face și el o periegheză mai târziu, identificând forma și dimensiunile cetății. Abia în anii 50, o periegheză a arheologilor Mihail Macrea și Nicolae Lupu identifică fortificația drept una dacică, în zonă începând și săpături arheologice. Arpașu de Sus este un sat din comuna Arpașu de Jos, aflat în partea de est a județului Sibiu, în Depresiunea Făgărașului. Arpașu de Sus este străbătut, de la Sud la Nord, de Râul Arpașul Mare și de Râul Arpașel, care se unesc în nordul localității formând Râul Arpaș, afluent al Oltului, pe partea stângă. Pe teritoriul acestei localități s-a descoperit această cetate dacică, pe platoul înalt denumit „Cetățeaua”, cu poziție strategică dominantă, de unde putea fi controlată Valea Oltului. Platoul pe care se află fortificația dacică

este separat de restul promontoriului printr-un val de pământ și un șanț. Valul măsoară astăzi 6 m grosime, iar șanțul 13 m lărgime la gură și 2,2 m adâncime. Pe creasta valului s-a găsit o palisadă, alcătuită din pari groși de lemn, dispuși pe patru rânduri. Așezarea este datată între sec. I î.Hr. – I d.Hr.. Anul primei atestări documentare a localității este 1589, unde este menționat locul „*Felseo Arpas*”. În anul 1733, când episcopul greco-catolic Inocențiu Micu-Klein a dispus organizarea unei conscripțiuni în Ardeal, în localitatea *Felső-Arpás* au fost recensate 100 de familii românești; cu alte cuvinte, în acea localitate viețuiau circa 500 de români. Din registrul aceleiași conscripțiuni, mai aflăm numele preoților care serveau în localitatea *Felső-Arpás*: *Popa Algye* (adică Aldea), *Popa Opre* (adică Oprea), ambii uniți, precum și *Popa Koman* (Coman) și *Popa Halmágy* (Hălmagiu), aceștia fiind neuniți, adică ortodocși.

Nu există amenajări specifice pentru turiștii ce doresc să viziteze cetatea dacică, dar pentru turiștii care vor să viziteze zona, este bine să se știe că în sudul localității Arpașu de Sus s-a dezvoltat complexul turistic *Păstrăvăria Albota*, care atrage ca un magnet doritorii de călătorii și aventură. Se mai poate vizita Cetatea Feldioara, ruinele abației cisteriene de la Cârța (sec. XII – XIII), Dino – Parc Râșnov, Peștera Valea Cetății și Cetatea Râșnov...

Bibliografie:

M.Macrea și I. Glodariu – „*Așezarea dacică de la Arpașu de Sus*” – Editura Academiei RSR, București, 1976.

Surse: wikipedia.org; wikizeroo.net;
romania.directbooking.ro; enciclopedia-dacica.ro, patrimoniul.ro;
academia.edu

